

Ձնաբուք՝ Սելինի
լեռնանցքում

Ինքնաթիռն ընկել է
Միջերկրական ծովը

Երաժշտության
մոգական ուժը

6

Օգտակար կալցիումը

արտակարգ թերթ

N 2 (323) 29.1.2010 - 4.2.2010 www.emergency.am

Հայոց բանակն արդեն 18 փարեկան է

Եթե հանուն ըմբռնումի հարկավոր է մտովի տարբերակել խոսքն ու Գործը, ապա բանակը Գործն է, իսկ մեր բանակը՝ ասվածի մարմնավորումը:

Հայկական բանակը ձեռնարկվեց պատերազմելիս ու պատերազմելով:
Հայկական բանակը ծնվեց հաղթանակից, որպեսզի կրկին

կայանա այն ճշմարտությունը, թե խաղաղության մեջ արարել կարողանալու համար պիտի կարողանաս բանակ ունենալ:
Բանակն է, որ հաղթանակներ է ծնում: Մեր հաղթանակը բանակ ծնեց:
Պետականությունը, Ազատությունը, Անկախությունը պարտադիր հոգեւոր արժեքներ են, եւ ամենից շատ հենց հոգեւոր արժեքներն են, որ պաշտպանության կարիքն ունեն, որովհետեւ բոլոր պատերազմներն, իսկն ասած, հենց հանուն դրանց էլ մղվում են:
Ուստի մարդը դատապարտված է կրծքով պաշտպանելու իր հոգեւոր արժեքները: Դա է պատճառը, որ մեզ հաղթանակ չնորհած մեր բանակը մենք պիտի դնենք մեր նվաճումների շարքում: Մի ամբողջ պատմություն եւս ինքներս մեզնից չհեռանալու համար:
Շնորհավոր տոնդ, Հայոց Բանակ:

«Արտակարգ ալիք» հեռուստահաղորդում

ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագիրը Հայաստանում սկսում է աղետների նվազեցման երկարաժամկետ գործընթացի առաջին գնահատման փուլը:
Բրազիլացի իրշեջները Հայաստանի փրկարար ծառայությունում: Նոր համագործակցության առաջին քայլերը:
Վերելակային տնտեսություն. ու՞մ մեղքով են մահանում ու հաշմանդամ դառնում անսարք վերելակների ուղեւորները:
2012 թվականի առեղծվածը. ովքե՞ր են կողմնակից աշխարհի վերջին, ինչու՞ են ամերիկացիները կինոներում անընդհատ կործանում իրենց երկիրը:
Ինչ անել, եթե ձեր կողքին ուշագնաց են լինում կամ հայտնվում անգիտակից վիճակում. առաջին օգնության համրագիտարան:

Այս եւ այլ ուշագրավ թեմաների մասին՝
շաբաթ օրը, հունվարի 30-ին,
22:30-ին Շանթի եթերում:
Կրկնությունը՝ կիրակի, 12:20-ին:

Ռիսկերի նվազեցման արդի համակարգի տեսլականը

ՄԱԿ-ի Ջրագացման ծրագրի կարողությունների կառավարման խումբը, հիմնվելով Արտակարգ իրավիճակների կառավարման ոլորտում ԱՆՆ Հայաստանի փրկարար ծառայության հետ նախկին համագործակցության հարուստ եւ արդյունավետ փորձի վրա, մտադիր է այստեղ առավել երկարաժամկետ ծրագրեր իրականացնել: Հետագա համատեղ աշխատանքների ուղղությունները որոշելու համար անհրաժեշտ է հասկանալ, թե ինչ կարիքներ ունի համակարգը:

Սախորդ հանդիպման ժամանակ ՄԱԿ-ի մշտական ներկայացուցչի տեղակալ Դիրք Բրեբերգն իր ելույթում նշել էր, որ Հարավկովկասյան տարածաշրջանի երկրների շարքում Հայաստանն առաջամարտիկ է արտակարգ իրավիճակների կառավարման ոլորտում:
Էդիկ Բարսեղյան ՉԾԾ տնօրեն, ԱՆՆ նախարարի առաջին տեղակալ.
- Գաղտնիք չէ, որ միջազգային հեղինակավոր կազմակերպությունների եզրակացությամբ, Հայաստանը սեյսմակայուն էրկիր է, սեյսմիկ ռիսկը լավ բարձր է: Առկա է նաեւ տարածաշրջանի եւ սեյսմաճիկ աղետների, սողանքների ռիսկ, եւ մենք ունենք բոլոր հնարավոր եւ անհնարին միջոցները ձեռնարկելով, որպեսզի առավելագույնս նվազեցնենք ռիսկերը:
Համակարգի կարիքները բանաձեւելու համար կազմակերպված այս քննարկման ժամանակ ներկայացվեցին Արտակարգ իրավիճակների նախարարության ստորաբաժանումների եւ Հայաստանի փրկարար ծառայության ներկայիս հնարավորությունները:
Համակարգը մշտապես կատարելագործման պրոցեսի մեջ է, եւ նոր նախարարության ստեղծումից հետո դեռ շատ անելիքներ կան: Որպեսզի աշխատանքներն ավելի համակարգված եւ արդյունավետ ճանապարհով զնան, պետք է համախմբել կառույցի

«Էլիտ գրուպ» կյանքի նոր որակ

Սեյսմակայուն էլիտար շինարարության առաջատարը տարածաշրջանում

E-mail: info@elitegroup.am; URL: www.elitegroup.am

Հակասեյսմիկ համակարգերի միջազգային ասոցիացիայի անդամ «Էլիտ Գրուպ» ընկերությունը տարածաշրջանի առաջատարն է սեյսմակայուն շինարարության ոլորտում:
Առաջին անգամ Հայաստանում «Էլիտ Գրուպ» շենքերում սկսեցին կիրառել ռետինամետաղյա շերտավոր բարձիկներ, որոնցով երկնաքերներ են կառուցում ճապոնիայում, ԱՄՆ-ում, Չինաստանում եւ այլուր:
«Էլիտ Գրուպ» միակ ընկերությունն է Հայաստանում, որն արժանացել է միջազգային հեղինակավոր վկայականների՝ կառավարման, աշխատանքի պաշտպանության եւ անվտանգության ոլորտներում:
«Էլիտ Գրուպ» բնակելի, առևտրային, առողջարանային ու հյուրանոցային համալիրներ, ամբողջական թաղամասեր, տարածաշրջանային ծրագրեր, տեղական ու միջազգային հեղինակավոր ու հուսալի գործընկերներ:
Ծիշտ կառավարումը գիտություն է, իսկ «Էլիտ Գրուպ» կառավարվում է գիտնականների կողմից:
Երեւան, Պուշկինի 21, ☎ 56-69-22, 56-69-33:

Ջայաստանի փրկարար ծառայությունը զանգահարեք 1-01, 1-12

Ավտոպատահար Երեւան-Իջեւան ավտոճանապարհին

Հունվարի 24-ին, ժամը 20.25-ին Տավուշի մարզային ոստիկանությունից ստացված տեղեկության համաձայն՝ Երեւան-Իջեւան ավտոճանապարհի 119-րդ կիլոմետրում տեղի է ունեցել ավտոպատահար, եւ անհրաժեշտ է փրկարարների օգնությունը: Դեպքի վայր են մեկնել մեկ մարտական հաշվարկ եւ մարզային փրկարարական վարչության փրկարար ջոկատը:

Դեռեւս չչարզված հանգամանքներում՝ «ԳԱԶ-24» մակնիշի 57 SL 039 պետհամարանիշի ավտոմեքենան բախվել է «ԿամԱՁ» մակնիշի 643 LL 36 պետհամարանիշի բեռնատարին: Պատահարի հետեւանքով «ԳԱԶ-24» մակնիշի ավտոմեքենայի վարորդը, Դիլիջանի Օրջոնիկիձեի 79/14 հասցեի բնակիչ, 1956 թ. ծնված Էդիկ Թովմասյանը տարբեր մարմնական վնասվածքներով տեղափոխվել է Իջեւանի հիվանդանոց: Ժամը 03.00-ին տուժածը հիվանդանոցում մահացել է:

Մեքենան գլորվել է ձորը

Հունվարի 25-ին, ժամը 19.50-ին Վայոց ձորի մարզից տեղեկություն է ստացվել, որ Երեւան-Մեղրի ավտոճանապարհին

հի 127-րդ կիլոմետրում տեղի է ունեցել ավտոպատահար եւ անհրաժեշտ է փրկարարների օգնությունը: Դեպքի վայր է մեկնել մարզային փրկարարական ջոկատը:

Դեռեւս չչարզված հանգամանքներում ճանապարհի երթուղեկի մասից դուրս է եկել եւ ձորը գլորվել «ՎԱԶ-2121» մակնիշի 07 SO 988 պետհամարանիշի ավտոմեքենան: Պատահարի հետեւանքով ավտոմեքենայի վարորդը՝ 1962 թ. ծնված Ռոբերտ Ալանյանը ստացել է տարբեր մարմնական վնասվածքներ: Մինչ փրկարարների ժամանումը՝ Ռ. Ալանյանը տեղի ուժերով դուրս է բերվել ձորից ու տեղափոխվել Եղեգնաձորի հիվանդանոց:

Բժիշկները տուժածի առողջական վիճակը գնահատել են միջին ծանրության:

Ձնաբուք՝ Սելիմի լեռնանցքում

Հունվարի 24-ին, ժամը 00.10-ին ահազանգ է ստացվել, որ Սելիմի լեռնանցքում՝ Եղեգնաձոր-Մարտունի ավտոճանապարհի 44-րդ կմ-ում, ձնաբքի հետեւանքով ճանապարհին ավտոմեքենաներ են մնացել:

Դեպքի վայր է մեկնել Վայոց ձորի մարզային փրկարարական ջոկատը: Փրկարարների եւ «Գավառի ճանշին» ՓԲԸ-ի աշխատակիցների համատեղ ուժերով ճանապարհի անանցանելի հատվածից դուրս է բերվել 18 ավտոմեքենա: Ժամը 03.04-ի դրությամբ «Գավառի ճանշին» կողմից ճանապարհը մաքրվել է, երթուղեկությունը՝ վերականգնվել:

Մարդիկ ու մեքենաները՝ ձյան գերի

Հունվարի 25-ին, ժամը 15.30-ից մինչեւ 21.00-ն ահազանգեր են ստացվել, որ ձնաբքի հետեւանքով Շիրակի մարզում՝ Մայիսյան-Աշոցք, Թորոս-Աշոցք, Լանջիկ, Գյումրի-Թալին, Ցողամարգ-Վարդաբլուր, Գյումրի-Բավրա, Լոռու մարզում՝ Վանաձոր-Ալավերդի ավտոճանապարհի 10-րդ կմ-ում, Վայոց ձորի մարզում՝ Մարտունի-Եղեգնաձոր, Արագածոտնի մարզում՝ Թալին-Մաստրա ավտոճանապարհին արգելափակվել են բազմաթիվ ավտոմեքենաներ, առաջացել են խցանումներ եւ անհրաժեշտ է օգնություն՝ մեքենաները դուրս բերելու համար:

Ժամը 21.48-ին Շիրակի մարզից հայտնել են, որ մարզային «Ճանշին» ՓԲԸ-կողմից խցանումներից դուրս է բերվել 59 ավտոմեքենա:

Արագածոտնի մարզից տեղեկացրել են, որ մարզային փրկարարական ջոկատի, Թալինից մեկ մարտական հաշվարկի, ինչպես նաեւ հերթափոխից ազատ անձնակազմի օգնությամբ ժամը 22.00-ից մինչեւ 01.00-ն Թալին-Արթիկ ճանապարհահատվածում խցանումներից դուրս է բերել 17 ավտոմեքենա՝ մոտ 40 ուղևորներով, որոնց մի մասը տեղավորվել է գիշերելու Թալին քաղաքի իրջեջ-փրկարար ջոկատում:

Մարզային «Ճանշին» ՓԲԸ-ի կողմից դուրս է բերվել մոտ 40 ավտոմեքենա:

Կրկին ձնաբուք

Հունվարի 26-ին, ժամը 21.26-ին ահազանգ է ստացվել, որ Վանաձոր-Գյումրի ավտոճանապարհի 33-րդ կմ-ում ձնաբքի հետեւանքով արգելափակվել են բազմաթիվ ավտոմեքենաներ, առաջացել են խցանումներ, անհրաժեշտ է փրկարարների օգնությունը:

Դեպքի վայր մեկնած Լոռու մարզային փրկարարական ջոկատի կողմից ժամը 00.20-ի սահմաններում խցանումից դուրս է բերվել 8 ավտոմեքենա: Փրկարարների օգնությամբ արգելա-

փակված եւս երեք բեռնատար է դուրս բերվել Շիրակամուտ-Լուսազյուղ ավտոճանապարհից:

Քամին պոկել է տանիքը. կա տուժած

Հունվարի 25-ին, ժամը 17.27-ին ահազանգ է ստացվել, որ Արարատի մարզի Դալար գյուղում քամուց պոկված տան տանիքը ընկել է մարդկանց վրա, կան տուժածներ եւ անհրաժեշտ է փրկարարների օգնությունը:

Դեպքի վայր է մեկնել մարզային փրկարարական վարչության օպերատիվ խումբը եւ մեկ մարտական հաշվարկ:

Պարզվել է, որ ուժեղ քամին պոկել է դպրոցի տանիքը (մոտ 1200 քմ մակերեսով) ու գցել գետին: Պատահարի հետեւանքով տարբեր մարմնական վնասվածքներ է ստացել մոտակայքում գտնվող 1973 թ. ծնված Նունե Խոջոյանը, որը մինչ փրկարարների ժամանումը տեղափոխվել է Արտաշատի հիվանդանոց: Ըստ բժիշկների՝ տուժածի կյանքին վտանգ չի սպառնում:

Վնասվել է նաեւ Լեւոն Վարդանյանին պատկանող մոտակայքում կայանված «Ֆոլքսվագեն» մակնիշի 19 US 571 պետհամարանիշի ավտոմեքենան:

Երեխան ընկել է ջրամբարը

Հունվարի 25-ին, ժամը 17.29-ին ահազանգ է ստացվել, որ Երեւանի Քանաքեռ ԴԷԿ-ի ջրամբարը երեխա է ընկել եւ նրան

միջազգային լուրեր

Փլվել է բնակելի տուն

Հունվարի 27-ին ուժեղ պայթյուն է որոտացել Բելգիայի Լյեժ քաղաքի բնակելի շենքերից մեկում: Պայթյունի հետեւանքով հինգհարկանի շենքն ամբողջությամբ փլվել է: Վերջին տվյալներով՝ տուժել է 40 մարդ, եւս եր-

կուսը համարվում են անհետ կորած: Պայթյունի ալիքից վնասվել են նաեւ հարեւան շինությունները եւ մոտակայքում կայանած ավտոմեքենաները:

Ըստ նախնական վարկածի՝ պատահարի պատճառը կենցաղային գազի պայթյունն է: Հայտնի է, որ պատահարից երեք օր առաջ գազի ծառայության մասնագետներն ահազանգով մեկնել

էին պայթյունի վայր, սակայն ստուգման ընթացքում կասկածելի ոչինչ չէր հայտնաբերվել: Իրականացվում է նախաքննություն:

Պայթյուն գնացքում

Ուկրաինայում ուժեղ պայթյուն է տեղի ունեցել Չերնովցի-Կիև ուղեւորատար գնացքում: Ուկրաինական լրատվամիջոցների տեղեկացմամբ՝ կան զոհեր եւ բազմաթիվ տուժածներ:

Միջադեպը տեղի է ունեցել այն բանից հետո, երբ գնացքը մեկնել է Չերնովցի կայարանից: Ըստ ոստիկանության ներկայացուցիչների՝ վագոններից մեկում պայթել է ուղևորներից մեկի մոտ գտնվող գազի բալոնը:

Առաք ձյուն

Հունվարի 25-ի գիշերը նվազագույնը ութ ձնահոսք է թափվել Տրանսկովկասյան մայրուղու վրա: Ավտոմայրուղին փակվել է երթուղեկության համար: Մայրուղու մոտ՝ լանջերին ձյան բարձրությունը հասել է 70-80 սանտիմետրի: Ինչպես հաղորդում է Հա-

անհրաժեշտ է 3-4 օր՝ ձյունը մաքրելու եւ տուժածներին գտնելու համար:

14 օր փլափակներում

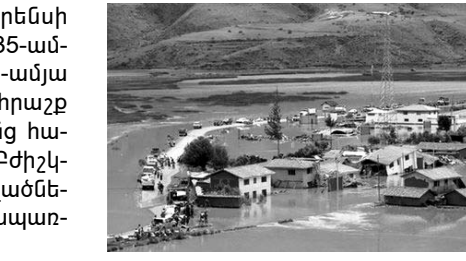
Հայիթիում տեղի ունեցած ուժգին երկրաշարժից 14 օր անց ամերիկացի զինծառայողները մայրաքաղաք Պորտ-օ-Պրենսի փլատակներից հանել են 35-ամյա մի տղամարդու եւ 14-ամյա աղջնակի: Փրկարարները հրաշք են անվանել այն, որ նրանց հաջողվել է կենդանի մնալ: Բժիշկների հավաստմամբ՝ փրկվածների կյանքին վտանգ չի սպառնում:

Հայիթիի երկրաշարժը խլել է մոտ 150 հազար մարդու կյանք եւ առանց տանիքի թողել հարյուր հազարավոր հայիթցիների: Հունվարի 23-ին երկրի իշխանությունները պաշտոնապես հայտարարել են որոնողափրկարարական աշխատանքների դադարեցման մասին:

Միեւնույն ժամանակ Հայիթիում տարածվում են անկարգությունները. մարդիկ չեն կարողանում բաշխել տարբեր երկրներից ստացված մարդասիրական օգնությունը: Հազարավոր մարդիկ մասնակցում են սննդամթերքի, խմելու ջրի եւ դեղորայքի համար բախումներին: ՄԱԿ-ի առաքելության ղեկավարությունը որոշում է

ընդունել սննդամթերք եւ ջուր հատկացնել միայն կանանց: Նման ձեւով ՄԱԿ-ը փորձում է նվազեցնել դիակապտության ռիսկը:

Արտակարգ դրություն Պերուում

Մոտ երկու հազար զբոսաշրջիկ պատանդ է դարձել ինկերի հնագույն քաղաք Մաչու Պիկչուին: Տեղատարափ անձրեւների պատճառով Պերուի գլխավոր տեսարժան վայրը մեկուսացվել է արտաքին աշխարհից: Հունվարի 25-ի երեկոյան սողանքները փակել են Մաչու Պիկչուին Կուսկո քաղաքին միացնող երկաթգծը: Զբոսաշրջիկներին եւ տեղի բնակչությանը տարահանում են ուղղաթիռներով: Տարբեր գոհ է դարձել երկու մարդ: Անձրեւները հեղեղել են հարյուրավոր հեկտար տարածք, անօթեւան է մնացել մոտ երեք հազար մարդ:

Ֆաինա Թյունիբայան

արագ արձագանքման ծառայություններ

«» դուրս բերելու համար անհրաժեշտ է փրկարարների օգնությունը:

Դեպքի վայր է մեկնել մեկ մարտական հաշվարկի եւ հատուկ փրկարար ջոկատի հերթապահ խումբը:

Ժամը 17.37-ին հասնելով դեպքի վայր՝ հրշեջ-փրկարարները հայտնել են, որ տեղի ուժեղով ջրամբարից դուրս է բերվել մոտ 13 տարեկան տղա երեխա, որի կյանքին, ըստ ականատեսների, վտանգ չի սպառնում:

Վրանգը վերացվել է

Հունվարի 25-ին, ժամը 20.10-ին ահազանգ է ստացվել, որ ուժեղ քամու հետեւանքով Երեւանի Շահումյան 4-րդ փողոցի թիվ 61 տան տանիքի թիթեղները պոկվել են եւ առկա է ընկնելու վտանգ:

Տանիքից կախված թիթեղը փրկարարների կողմից ապամոնտաժվել է ու տեղափոխվել անվտանգ տարածք:

Ընկել է հորը

Հունվարի 27-ին, ժ.13:45-ին «1-03» ծառայության դիսպետչեր Ջաքարյանից տեղեկատվություն է ստացվել այն մասին, որ Երեւան քաղաքի Գ.Յուսեփյան փողոցի 23-ին, ժամը 01.55-ին հորեղ է բռնկվել Կոտայքի մարզի Ջրառատ գյուղում:

սեփյան փողոցի թիվ 8 շենքի հարակից հորում տղամարդ է ընկել եւ նրան դուրս բերելու համար անհրաժեշտ է փրկարարների օգնությունը:

Դեպքի վայր է մեկնել հատուկ փրկարար ջոկատի հերթապահ խումբը:

Ժ.14:20-ին փրկարարների ուժերով հորից դուրս է բերվել Գրիգոր Յուսեփյանը (ծնվ.1939 թ.) եւ հանձնվել «1-03» ծառայության աշխատակիցներին:

Շաբաթվա ընթացքում հանրապետության տարածքում արձանագրվել է տարաբնույթ հրդեհների 29 դեպք:

Հրդեհ Ջրառատում

Հունվարի 23-ին, ժամը 01.55-ին հորեղ է բռնկվել Կոտայքի մարզի Ջրառատ գյուղում:

Դեպքի վայր է մեկնել Հրազդանից երկու մարտական հաշվարկ: Հրդեհը մեկուսացվել է ժամը 02.22-ին:

Այրվել է Լ. Ավետիսյանին պատկանող տան բակում պահեստավորված 8 տոննա խոտը:

Գոհար Բաղդասարյան

սեյսմիկ պաշտպանություն

Ս. ք. հունվարի 21-ից 27-ը ՍՊԱԾ-ի սեյսմիկ կայանները Հայաստանի եւ նրան հարակից տարածքներում 3 բալ եւ ավելի ուժգնությամբ գրանցել են մեկ թույլ երկրաշարժ: 3 բալանոց սեյսմիկ ցնցումը տեղի է ունեցել հունվարի 25-ին Հայաստան-Ադրբեջան (Նախիջեւան) սահմանային գոտում, եղեգնածոր քաղաքից 16 կմ դեպի հարավ-արեւմուտք:

Տարածաշրջանում. 3 բալ եւ ավելի ուժգնությամբ տեղի է ունեցել մեկ թույլ երկրաշարժ: Այն գրանցվել է հունվարի 26-ին Ադրբեջանի (Նախիջեւան) Օրդուբադ քաղաքից 9 կմ դեպի հյուսիս-արեւմուտք, եւ ուժգնությունն էպիկենտրոնային գոտում կազմել է 3 բալ:

Տարածաշրջանից դուրս. 6.0 եւ ավելի մագնիտուդով գրանցվել է մեկ ուժեղ երկրաշարժ: Հունվարի 27-ին 6.1 մագնիտուդով երկրաշարժը տեղի է ունեցել Խաղաղ օվկիանոսի հարավ-արեւմտյան մասում՝ Ֆիլիպինների Կատանդուանես կղզու շրջակայքում, ցունամի չի առաջացել: Ձուներ եւ ավերածություններ չկան:

ՍՊԱԾ գործակալություն

եղանակի տեսություն

Հունվարի 21-26-ը դիտված հիդրոօդերեւութաբանական պայմանները ՀՀ-ում

Հունվարի 21-26-ը հանրապետության շրջանների մեծ մասում դիտվել են տեղումներ: Լեռնային եւ նախալեռնային շրջաններում տեղումները դիտվել են ծյան, իսկ առանձին հովտային շրջաններում՝ անձրեւի տեսքով:

Ամենաբարձր ջերմաստիճանը դիտվել է Սյունիքի հովիտներում՝ +10...+15 °C, Արարատյան դաշտում, Սյունիքի նախալեռներում եւ Արցախում՝ +7...+12 °C, Տավուշում՝ +5...+10 °C, Լոռիում՝ +3...+8 °C, լեռնային շրջաններում՝ +1...+6 °C:

Ամենացածր ջերմաստիճանը գրանցվել է լեռնային շրջաններում եւ Լոռիում՝ -15...-20 °C (Ստեփանավանում՝ -23 °C), Տավուշում, Արարատյան դաշտում եւ Սյունիքի նախալեռներում՝ -6...-11 °C, Սյունիքի հովիտներում եւ Արցախում՝ 0...-4 °C:

Առաջիկա 5 օրվա եղանակի կանխատեսում

Հունվարի 28-ին, փետրվարի 1-ին սպասվում է առանց տեղումների եղանակ, 29-31-ին արեւմտյան շրջաններում հնարավոր են թույլ տեղումներ: Քամին՝ հարավարեւմտյան՝ 2-7 մ/վ:

Օդի ջերմաստիճանը 28-ի գիշերը կնվազի 2-4 °C, 29-1-ի գիշերը ընդհանուր առմամբ կբարձրանա 13-15 °C, ցերեկը՝ 8-10 °C -ով:

Հունվարի 28-ին նվազագույն ջերմաստիճանը Արարատյան դաշտում կտատանվի -9...-12 °C, Սյունիքի հովիտներում՝ -4...-9 °C, Տավուշում՝ -8...-13 °C, Լոռիում՝ -15...-20 °C, Սյունիքի նախալեռներում՝ -13...-18 °C, լեռնային շրջաններում՝ -19...-24 °C աստիճանի սահմաններում:

Առավելագույն ջերմաստիճանը Արարատյան դաշտում կտատանվի 0...-3 °C, Սյունիքի հովիտներում եւ Տավուշում՝ -3...+1 °C, Լոռիում եւ Սյունիքի նախալեռներում՝ -2...-7 °C, լեռնային շրջաններում՝ -5...-10 °C աստիճանի սահմաններում:

Հունվարի 29-31-ին, փետրվարի 1-ին նվազագույն ջերմաստիճանը Արարատյան դաշտում կտատանվի -1...-5 °C, Սյունիքի հովիտներում եւ Տավուշում՝ -3...+2 °C, Լոռիում եւ Սյունիքի նախալեռներում՝ -4...-7 °C, լեռնային շրջաններում՝ -6...-11 °C աստիճանի սահմաններում:

Առավելագույն ջերմաստիճանը Արարատյան դաշտում կտատանվի +4...+9 °C, Սյունիքի հովիտներում եւ Տավուշում +7...+12 °C, Լոռիում եւ Սյունիքի նախալեռներում՝ +3...+8 °C, լեռնային շրջաններում՝ 0...-4 °C աստիճանի սահմաններում:

Երեւանում հունվարի 28-ին եւ փետրվարի 1-ին սպասվում է առանց տեղումների եղանակ, 29-31-ին՝ փոփոխական ամպամածություն, հնարավոր են թույլ տեղումներ:

Օդի ջերմաստիճանը 28-ի գիշերը կտատանվի -11...-13 °C, ցերեկը՝ 0...-2 °C, 29-01-ին՝ գիշերը 0...-5 °C, ցերեկը՝ +3...+8 °C սահմաններում:

Անդրբայկալում Արփակարգ իրավիճակ է 40 հազար քաղաք այծքաղների ներգաղթի պայմանով

Անդրբայկալի իշխանությունները դիտարկում են արտակարգ իրավիճակ հայտարարելու հնարավորությունը՝ Մոնղոլիայի հետ սահմանակից տարածքներում, ուր դեկտեմբեր ամսից ներգաղթում են վայրի այծքաղները (անտիլոպ):

Տարածքում արդեն մոտ 40 հազար կենդանի է կուտակվել, իսկ Մոնղոլիայի կողմից՝ եւս 60-70 հազարը:

Այծքաղները Ռուսաստան են գնում Մոնղոլիայի տափաստանների ծայրահեղ ցրտերի ու հաստ ձնածածկույթի պատճառով: Եղանակային խիստ պայմանները նրանց զրկել են կերից:

Կարմիր գրքում հայտնված այծքաղների այս տեսակի տարերային գաղթը Մոնղոլիայի տարածքից սկսվել է 2009 թ. վերջին ու շարունակվում է մինչեւ հիմա:

Նահանգապետի մամուլի ծառայության ներկայացուցիչն ասել է, որ ներգաղթող վայրի կենդանիները ոչնչացնում են գյուղատնտեսական կենդանիների համար նախատեսված կերը: Այծքաղները վնասել են նաեւ սամանային ուղեկալի ինժեներապաշտպանական կառուցվածքները: Նահանգապետը հանձնարարել է վերահսկել իրավիճակն ու անհրաժեշտության դեպքում արտակարգ դրություն հայտարարել:

- Սահմանակից տարածքներում համատեղ գործողությունների պլան են մշակել Պետոստորոճառայության եւ ոստիկանության աշխատակազմիները: Պատրաստվել են 3000 թռուցիկներ, որոնք բացատրում են մարդկանց, որ չի կարելի կրակել Կարմիր գրքում գրանցված կենդանիների վրա, - ասել է մամուլի ծառայության ներկայացուցիչը:

Ռուսաստանում այս այծքաղները գրանցվել են Կարմիր գրքում, քանի որ մոտ հարյուր տարի առաջ, մարդու ակտիվ տնտեսական գործունեության հետեւանքով հեռացել են մոնղոլական անմարդաբնակ տափաստաններ: Մեկ դար անց այծքաղները կրկին ապրում են Դաուրյան տափաստաններում: Վերջին 10-15 տարիների ընթացքում Անդրբայկալում նորից հայտնվեցին այս կենդանիները, որոնք մի քանի պարտադիր գաղթերից հետո այլեւս չեն վերադառնում Մոնղոլիա: Երկրամասում ծրագրում են 200 հա արգելոց ստեղծել այս հազվագյուտ տափաստանային այծքաղների համար:

Եթովպական ինքնաթիռն ընկել է Միջերկրական ծովը

«Եթովպական ավիաուղիների» «Բոինգ - 737» ուղեւորատար ինքնաթիռը կործանվել է Բեյրութի օդանավակայանից թռչելուց անմիջապես հետո:

Օդանավը, որում 92 ուղեւոր կար, ընկել է Միջերկրական ծովը: Այն ռադարների էկրաններից անհետացել է օդ բարձրանալուց 5 րոպե անց: Իշխանությունները չեն կարծում, որ աղետի պատճառը ահաբեկությունն է: «Ներկա պահին ահաբեկության վարկածը քիչ հավանական է: Պատճառը կարող է լինել հետաքննության արդյունքում», - հայտարարել է Լիբանանի նախագահ Միշել Սուլեյմանը:

Աղետից երկու օր անց պաշտպանության նախարար Էլիաս Էլ-Մուրրան հայտարարել է, որ «Բոինգ - 737»-ի օդաչուն անհայտ պատճառներով չի ենթարկվել դիսպետչերի հրահանգներին՝ ուղղության փոփոխության վերաբերյալ, ինչն էլ կարող է աղետի պատճառը լինել:

«Գրանցումները ցույց են տալիս, որ դիսպետչերները օդաչուին հրամայել են հետ շրջվել՝ փոթորկի մեջ չհայտնվելու համար, բայց ինքնաթիռն ուղղվել է հակառակ կողմ: Մենք չգիտենք, թե ինչու է դա տեղի

ունեցել, եւ արդյո՞ք օդաչուն կառավարում էր իրավիճակը», - ասել է նա:

Նախնական տվյալների համաձայն, ինքնաթիռն եղել է 90 մարդ, այդ թվում՝ Լիբանանի՝ 54, Եթովպիայի 22 քաղաքացի, մյուսներն Իրաքի, Սիրիայի, Ֆրանսիայի, Կանադայի, Մեծ Բրիտանիայի եւ Ռուսաստանի քաղաքացիներ են եղել: Բոլոր ուղեւորներն ու անձնակազմի անդամները գոհվել են:

Լիբանանի վարչապետ Սաադ Չարիրին երկրում սուգ է հայտարարել:

ԿԱՉՏՈՒՆԱԿԱՆ

Հրդեհների վիճակագրություն

2009 թ. ընթացքում հանրապետությունում արձանագրվել է 813 հրդեհ՝ 378 520 566 դրամի նյութական վնասով: Հրդեհից զոհվել է 16, վնասվածքներ ստացել՝ 24 մարդ:

2008 թ. նույն ժամանակահատվածի համար վերը նշված տվյալները կազմել են համապատասխանաբար 1125 հրդեհ, 1 876 602 376 դրամի նյութական վնաս, 31 զոհված եւ վնասվածքներ ստացած 55 քաղաքացի:

Այսպիսով, հրդեհների քանակը նվազել է 312 դեպքով (27.7%), իսկ վնասի գումարը՝ 1 498 081 810 դրամով (79.8%): Չոհերի թիվը նվազել է 15-ով (48.4%), իսկ վնասվածք ստացածներինը՝ 31-ով (56.4%): Հրդեհների քանակն աճել է Երևան քաղաքում եւ Կոտայքի մարզում, իսկ նվազել՝ մյուս բոլոր մարզերում:

Վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ հրդեհների քանակի, զոհերի, վնասվածքներ ստացածների եւ հրդեհներից պատճառված նյութական վնասի զգալի նվազումը հիմնականում պայմանավորված է Պետական հրդեհային տեսչության ու նրա տարածքային ստորաբաժանումների արդյունավետ եւ առավել որակյալ աշխատանքով, որոշ չափով էլ՝ բարենպաստ գարնանային եղանակով (2008 թ. գարնանը հանրապետությունում հաս-

տատված աննախադեպ շոգի համեմատ, ինչի հետեւանքով մեծ թվով հրդեհներ տեղի ունեցան կանաչապատ տարածքներում):

Հանրապետությունում տեղի ունեցած հրդեհներից 40-ը խոշոր եւ առավել խոշոր են (նախորդ տարի՝ 54), դրանցից պատճառված նյութական վնասի գումարը կազմել է 287 296 660 դրամ, որն ընդհանուր նյութական վնասի 75.9%-ն է: Առավել խոշոր հրդեհներից են՝ 1) Լոռու մարզ, ք. Ստեփանավան, Նալբանդյան-1, օժանդակ շինություն՝ 44 500 000 դրամ: 2) ք.Երեւան, Բագրատունյաց-70, «Նախիտ գործարան» ՓԲԸ՝ 26 235 840 դրամ: 3) ք.Երեւան, Իսահակյան 18, «Հայաստանի կույրերի միավորում», շենքի տանիք՝ 21 030 000 դրամ: 4) ք.Երեւան, Աթոյան-91 տուն՝ 16 592 500 դրամ: 5) ք.Երեւան, Ներսիսյան

10ա, «ԷՓԻՋԻԱՐՄ» ՍՊԸ լաբորատորիա՝ 11 515 750 դրամ: 6) Արագածոտնի մարզ, գ. Կոշ, ԲԼԿ, ավտոմեքենա՝ 11 214 590 դրամ: 7) Շիրակի մարզ, գ. Բերդաշեն, բնակելի տուն՝ 12 800 000 դրամ: 8) ք.Երեւան, Խանջյան 5, «Մանկավարժական համալսարան»՝ 8 882 608 դրամ: 9) Արագածոտնի մարզ, գ. Արագածավան, բնակելի տուն՝ 8 770 000 դրամ: 10) Եղեգնաձոր-Երասխ ավտոմայրուղի, «Մերսեդես» մակնիշի ավտոմեքենա՝ 8 000 000 դրամ: 11) ք.Երեւան, Մարգարյան 6, «Ֆոլքսվագեն» մակնիշի ավտոմեքենա՝ 7 400 000 դրամ: 12) Գեղարքունիքի մարզ, գ. Գեղամավան, բնակելի տուն՝ 6 700 000 դրամ: 13) Գեղարքունիքի մարզ, գ. Մեծ Մասրիկ, բնակելի տուն՝ 6 210 000 դրամ: 14) Շիրակի մարզ, գ. Եղնաջուր, բնակելի տուն՝ 6 000 000 դրամ:

Հրդեհների առաջացման հիմնական պատճառներն են կրակի հետ անզգույշ վարվելը՝ 37.1%, էլեկտրական սարքավորումների տեղակայման եւ շահագործման կանոնների խախտումը՝ 25.2%, երեխաների խաղալը կրակի հետ՝ 12.6%, վառարանների տեղակայման եւ շահագործման կա-

նոնների խախտումը՝ 6.5%, հրկիզումները՝ 2.1%, այլ պատճառները՝ 18.6%:

Չոհերով հրդեհներ են գրանցվել հետեւյալ տարածաշրջաններում՝ ք.Երեւան՝ 7, Սյունիք եւ Արագածոտն՝ երկուսն էլ, Շիրակ, Կոտայք, Արմավիր, Լոռի, եւ Տավուշ՝ մեկական: Չոհերի գերակշիռ մասը՝ 12-ը, արձանագրվել է բնակելի հատվածում, իսկ 4-ը՝ այլ օբյեկտներում: Չոհվածներից մեկը երեխա է, իսկ 10-ը՝ տարեցներ (70 տարեկանից բարձր):

Վնասվածքներով հրդեհներ են գրանցվել հետեւյալ տարածաշրջաններում՝ Արմավիր՝ 7, ք.Երեւան՝ 4, Շիրակ, Տավուշ եւ Արագածոտն՝ երեքական, Սյունիք՝ 2, Լոռի եւ Գեղարքունիք՝ մեկական: Վնասվածքներ ստացածների մեծ մասը՝ 13-ը, արձանագրվել է բնակելի հատվածում, 8-ը՝ ավտոմեքենաներում, իսկ 3-ը՝ այլ օբյեկտներում: Վնասվածքներ ստացածներից մեկը երեխա է, իսկ 3-ը՝ տարեցներ (70 տարեկանից բարձր):

Դատաքննչական մարմիններ է ուղարկվել 107 հրդեհի նյութ, որոնցից 17-ը՝ հրկիզումների դեպքերով: Նշված դեպքերի նյութերով 71-ի վե-

Պետական հրդեհային տեսչությունը հայտնում է

Հրդեհային անվտանգությանը վերաբերող հարցերով անհրաժեշտ տեղեկատվություն եւ խորհրդատվություն ապահովելու նպատակով ՀՀ ԱԻՆ ՀՓԾ Պետական հրդեհային տեսչության պետ Ա.Ղարիբյանի կարգադրությամբ 2010 թվականի հունվարի 11-ից գործում է թեժ գիծ՝ 53-04-62 հեռախոսահամարով: Անցած օրերի ընթացքում Պետական հրդեհային տեսչություն են դիմել բազմաթիվ քաղաքացիներ եւ ստացել համապատասխան մասնագիտական խորհրդատվություն:

Հարգելի քաղաքացիներ, Ձեր անվտանգության ապահովման նպատակով, ինչպես նաեւ հրդեհային անվտանգության հարցերի վերաբերյալ սպառնիչ եւ որակյալ տեղեկատվություն ստանալու համար կարող եք զանգահարել վերը նշված հեռախոսահամարով:

Թեժ գիծ
53-04-62

րաբերյալ քրեական գործի հարուցումը մերժվել է, 9-ը՝ կասեցվել, 3-ը՝ կարճվել եւ 24-ը վարույթում է: ՀՀ «Քրեական» եւ «Քրեական դատավարության» օրենսգրքերի պահանջներին համապատասխան կատարվել են հրդեհների հետաքննության աշխատանքներ:

Սերգեյ Հայրապետյան
ՊՅՏ ՀՀՎՀՔ բաժնի պետ

Նոր գործընկեր՝ Բրազիլիա

Հունվարի 25-ից 30-ը Երևանում էր Բրազիլական Ռազմական Հրշեջ Մարմնի Պատվիրակությունը: Այցելության նպատակը հրշեջ ծառայությունների ոլորտում փորձի փոխանակումն էր եւ երկու երկրների միջեւ հետագա համագործակցության զարգացման նախապայմանների ստեղծումը:

Պատվիրակության անդամներ գնդապետ Մարկոս Ռոսիլիդես Աբեու, փոխգնդապետներ Լիսանդրու Պաշաու դոս Սանտուսը եւ Պաուլո Ժոզե Բարբոզա ջի Սոուզան այցի ընթացքում ծանոթացան Հայաստանում Արտակարգ իրավիճակների նախարարության ու, հատկապես, հրշեջ ծառայության աշխատանքին, հան-

դիպումներ ունեցան Մասիսի եւ Աբովյանի, ինչպես նաեւ Երեւանի թիվ 12 եւ 8 հրշեջփրկարարական ջոկատներում:

Պատվիրակության անդամները ցանկություն էին հայտնել ծանոթանալ նաեւ ՀՓԾ հանրային իրազեկման ծրագրերին: Այդ նպատակով նրանք այցելեցին «Արտակարգ Ալիք» լրատվական կենտրոն, շրջեցին ու մանրամասն ծանոթացան կենտրոնի կողմից արված ու նախաձեռնվող ծրագրերին:

Բրազիլիա քաղաքի փրկարար ծառայության վաշտի հրամանատար, գնդապետ Մարկոս Ռոսիլիդես Աբեու, միելնույն կառույցի ներկայացուցիչ Լիսանդրու Պաշաու

դոս Սանտուսը եւ ՄԱԿ-ի Ամերիկաների միջազգային որոնողափրկարարական խմբի փոխնախագահ Պ. Սոուզան, որն, ի դեպ, 2008 թվականի մարտին մասնակցել է Հայաստանում անցկացնած INSARAG-ի ուսումնամարտությանը, տպավորված էին կենտրոնի իրականացրած հսկայածավալ աշխատանքով:

Պաշտոնական հանդիպումներից բացի Բրազիլիայից ծանանած հրշեջ ջոկատը այցելել է նաեւ Հայաստանի մի քանի գեղատեսիլ վայրեր, ինչպես նաեւ՝ Մատենադարան ու Ծիծեռնակաբերդ:

- Մենք անչափ ուրախ կլինենք, եթե մեզ հաջողվի կայուն համագործակցություն հաս-

տատել, որի արդյունքում կարող ենք փրկել անգամ մեկ կյանք, - ասել է պատվիրակության ղեկավարը:

Մեկնելուց առաջ երկու

կողմերի միջեւ ստորագրվելու է համագործակցության համաձայնագիր, որն ավելի կամրապնդի կապերը երկու երկրների միջեւ:

Երկրաշարժի հոգեբանական հետեւանքները

33-ամյա Աստղիկ Սիմոնյանը Ստեփանավանի Թումանյանի անվան դպրոցի 6-րդ դասարանում էր սովորում, երբ երկրաշարժը եղավ: Իր հասակակից երեխաներից շատերի պես նա էլ հետո տեւական վախ ու տագնապ ապրեց:

- Ցնցումներից առաջինի տպավորությունն այնպիսին էր, ասես ինչ-որ զինվորական ինքնաթիռներ են օդով ճախրում ու դրանից է այդ դղրոյունը: Դե, իհարկե, չգիտեմ, որ գեներալներից էր արմուկը, - պատմում է Աստղիկը, - ուզում էիմի տեսնել ի վերջո՝ ի՞նչ է այդ երկրաշարժը իրենից ներկայացնում, ի՞նչ է կատարվել, ի՞նչ վնաս է հասցրել սիրելի քաղաքին: Տեսնեմ ամբողջ մի աղբարկույս, շինարարական աղբարկույս, որ կոչվում են փլուզվածներ, ու մարդիկ աշխատում էին, հասկառեմ՝ այնտեղ, որտեղից ձայներ էին լսվում, որ կարողանան այդ փլուզվածներից գոնե մեկին, ես մեկին փրկել: Չգիտեմ, լուրս աստիճանի էր: Երեւի թե օրեր էին, որ լավ կլիմի այլևս չլիներ ոչ մի երեխայի կյանքում:

Երկրաշարժից հետո հոգեբանական կենտրոններ ստեղծվեցին ինչպես Ստեփանավանում, այնպես էլ աղետի գոտու մյուս քաղաքներում: Աստղիկին ու իր համադասարանիցիներին էլ հրավիրեցին հոգեբանական կենտրոն: Դա Աստղիկի առաջին ծանոթությունն էր հոգեբանի աշխատանքին, ինչը շատ հետաքրքրեց նրան ու որոշիչ դեր ունեցավ մասնագիտության ընտրություն կատարելիս:

- Այն ժամանակ հեռախոս էր, ինչ-որ ժամանցային խաղ-վարձուքներ էր, բայց հիմա հասկանում եմ, որ դա էլ մեթոդ էր՝ զբաղվելու, բացահայտելու նրանց, ովքեր սթրես են տանում: Ես հասկացա, որ դա մի մասնագիտություն է, որը լուրս անհրաժեշտ է մարդկանց, ու միայն հոգեբանը

մարդկանց կողմից կանգնած լինի:

Չետազայում բազմաթիվ հոգեբանական ծառայություններ ստեղծվեցին: Հոգեբաններն ուսումնասիրեցին ու պարզեցին, որ 1988-ի երկրաշարժը եւ դրան հաջորդած տարիները լուրջ վնաս են հասցրել հասարակության հոգեկան առողջությանը: Միմյանց հաջորդած ցնցումները՝ երկրաշարժը, պատերազմը, տնտեսական ճգնաժամը, տակնուվրա են արել մարդկանց ներաշխարհը:

Մելս Սկրտումյանը Երեւանի պետական համալսարանի փիլիսոփայության եւ հոգեբանության ֆակուլտետի Հոգեբանության տեսության եւ պատմության ամբիոնի պրոֆեսոր է, հոգեբանական գիտությունների դոկտոր: Նա ասաց, որ համալսարանում թեմայի վերաբերյալ արդեն 6 առեւտրախոսություն՝ մեկ դոկտորական եւ 4 թեկնածուական է պաշտպանվել, եւ վիճակագրությունն այնքան էլ հուսադրող չէ:

- Մեզ մոտ, դեռ 87 թ.-ից մինչեւ 96 թ. արտակարգ դրություններ էին, մարդիկ աղբում էին այդ դրամաներում, հեռեւաղբում, այդ ընթացքում մարդկանց մեջ կուսակցիցիներ չբավարարված դասակարգումների հետ կապված հոգեկան աղբումներ: Դրանք ամենաբարձր աղբումներ էին՝ լարվածություն, սազնադ, երկյուղ, վախ, ներսոսկի վիճակներ, հզոր սթրեսներ: Դրանք մնացել են ու դասավանդվել, - ասում է Մելս Սկրտումյանը: - Նկատելի է, որ մարդիկ դուրսբերում են, դուրսբերում են, անհանդուրժող են: Սա հենց այնպես է, այս իրավիճակը միանգամից չի ստեղծվել: Աստիճանաբար կուսակցիցի աղբումները մնացին, մարդիկ դրանցից չազատվեցին, այլ փոխանցեցին միմյանց: Բացասական հույզերն էլ են սրանք՝ ֆրոնտալում, փոխանցվում ուրիշներին, եւ

մեծ, փաստորեն, միջեւ հիմա գտնվում են մեզ համար անցանկալի լարվածություն, սթրեսների, ավելորդ հուզվածության վիճակի մեջ:

Առողջության եւ կրթության կենտրոնի հոգեբանական ծառայության ղեկավար Արմեն Բեջանյանը, որ երկրաշարժից հետո աշխատել է Ստեփանավանի հոգեբանական կենտրոնում, ասում է,

- Շատ կարեւոր էր, որ մենք, հաս-

ելու մույն աղագուցվեց նաեւ երկրաշարժի ժամանակ: Փաստ էր, որի մեծ մասնաւոր չէին:

88-ի երկրաշարժի ցնցումն ուժգին էր, սակայն նաեւ հոգեբանորեն անպատրաստ հասարակությունը ոչ միայն չկարողացավ նվազեցնել հասցրած վնասները, այլեւ կրկնապատկեց դրանք:

- Մարդը հոգեբանորեն իրեն դաստիարակված է զգում այն ժամա-

վի առնելով այս փուլերը, կանգ առնեմք ներդաստանության փուլի վրա, որտեղից մարդկանց մեջ չծեւավորվեին անհրաժեշտ միջոցառումներ: Դրանք վստահավոր էին այն առումով, որ հուսախաբություն առաջացրին, եւ այդ վիճակը տեսնում է մինչեւ հիմա: Շատ-շատ խնդիրներ, որ մենք ունենում էինք, այդ հուսախաբությունը, աղագայի նկատմամբ հոռեստական մոտեցումները, գալիս են դեռ երկրաշարժից: Մարդկանց թվում է, թե խնդիրներն իրենց միջոցառումներով են: Կա մի ճանաչված հեղինակ, որն իր հոգեբանական գրքում է. «Սահագործների կամ սուժաների եղանակներով կամ միջոցներով միջոցառումներ են իրականացվում, որ դա ինձ հետ չի կատարվի»:

նակ, երբ գիտի, թե ինչ միջոցառումներ են իրականացվում: Օրինակ, տեսաբաններն այսուհի բան են ասում. մարդն այնքանով է զարգացած եւ այնքանով դաստիարակ, որքան լուրջ վարձային ռեզերսուար, այսինքն՝ որքան բազմազան է նրա վարքը սարքեր իրավիճակներում, այնքան մա հոգեբանորեն դաստիարակված է, - ասում է Արմեն Բեջանյանը:

21 տարվա ընթացքում, արձագանքող կառույցների զարգացմանը զուգահեռ, աշխատանք է տարվել նաեւ հասարակությանը հոգեբանորեն պատրաստելու ուղղությամբ: Այդ աշխատանքները շարունակվում են նաեւ այժմ:

- Այն, ինչ հիմա անում է Արսա-

կարգ իրավիճակների կառույցը, բավական լավ է եւ ճիշտ է: Մեծ, կարեւոր գործընթաց է ծավալվել իրազեկման առումով, - ասում է Արմեն Բեջանյանը, - սակայն, ինչպես առաջին բժշկական օգնությունն են կազմակերպում, որը բոլորը միտքի իմանան, այնպես էլ բոլորը միտքի իմանան առաջին հոգեբանական աջակցության մասին: Մենք միտքի կարողանալով դաստիարակում ենք, եթե մույնիսկ հոգեբան չենք, խոսելու աղետից տուժած անձանց հետ, առաջին կես ժամվա կամ 24 ժամվա ընթացքում: Խոսել՝ կնժամակի ոչ թե խորհուրդներ տալ, ինչը վստահավոր է ու ֆայնալիչ, այլ կարողանալ լսել, իսկ լսելը մույնիսկ հմտություն է:

- Սա ռազմավարական խնդիր է երկրի համար... Բոլոր անցանկալի դեղերի, եղելությունների համար մարդը մեծ է գիտելիքներ ունենալ, ինքնուրույն թեքված է ունենալ, տեղեկացված լինի: Սա շատ կարեւոր դրաման է, որտեղից մարդու գիտելիքները, ուղեղը չլցվի ավելորդ ռեզուլտետով, բանաբաններով կամ ոչ իրական դասաստաններով, - շարունակում է Մելս Սկրտումյանը:

Որքան էլ տեղեկացված ու պատրաստ լինի հասարակությունը, այնուամենայնիվ, երկրաշարժի պատկերները երկար ժամանակ պահպանվում են մարդկանց հիշողության մեջ:

- Արդեն 21 տարի է անցել, բայց մինչև միջին է՝ հենց որ հիշում ես, թե կուզ ֆիլմի ձեռքով աչքերիդ առջեւով անցնում է այդ ամեն ինչը, չես կարող ուղղակի նայել, չես կարող առանց հուզվելու նայել: Երբ է՝ հաղթահարել եմ այդ սազնադը, սթրես չի եղել առանձնապես, բայց, մինչև միջին է, չես ուզում՝ կրկնվի, - ասում է Աստղիկը:

Գայանե Լալայան

Մ Ոչ մեկի համար գաղտնիք չէ, որ երաժշտությունն առանձնահատուկ տեղ է զբաղեցնում մեր կյանքում: Այն ոչ միայն ժամանցի կամ զվարճության համար է, այլեւ լուրջ ազդեցություն է թողնում մարդու հոգեկան, հուզական աշխարհի եւ մարմնի վրա: Երաժշտությունը ֆենոմենալ երեւույթ է, այն ոգեւորում է, նպաստում է տրամադրության, հոգեվիճակի փոփոխմանը: Թե ինչ ազդեցություն կարող է ունենալ երաժշտությունը մարդու հոգեկան աշխարհի վրա, հայտնի էր դեռեւս Յիւ ՅուՆեսկոյից: Բոլոր հույն փիլիսոփաները մեծ հետաքրքրություն էին տածում երաժշտության հանդեպ, քանի որ երաժշտությունը համարվում էր փիլիսոփայության մի մասը: Երաժշտությունը դաստիարակում էր, օգնում էր, թեթեւացնում էր ժողովրդի կյանքը: Փիլիսոփա Պյութագորասը համարվում է առաջիններից մեկը, ով ցույց տվեց երաժշտության դերը եւ ազդեցությունը մարդու վրա: Նա մաթեմատիկայի դասերն անցկացնում էր երաժշտության ներքո, քանի որ նկատելի էր, որ այն շատ դրական է ազդում մարդու ինտելեկտի վրա: Արիստոտելը մույնպես վստահեցնում էր, որ մարդու զարգացման վրա շատ մեծ է երաժշտության

ազդեցությունը: Յիւ ՅուՆեսկոյի երաժշտությունն առաջին հերթին համարում էին դրողը, ակտիվացնող երեւույթ, ապա մոր միայն հանգստի եւ զվարճանքի միջոց:

Երաժշտության բուժիչ հատկությունները կիրառելու սովորույ-

Երաժշտության մոգական ուժը

թը մինչեւ օրս էլ շարունակվում է: Երաժշտությունն ունի թերապեւտիկ մեծ դեր, որն էլ կիրառվում է հոգեբանության մեջ եւ կազմում է երաժշտական հոգեթերապիայի բաղկացուցիչ մասը: Հոգեւոր եւ կրոնական երաժշտությունը վերականգնում է մարդու հոգեւոր ներդաշնակությունը, տալիս է հանգստության զգացողություն: Ուրախ երգ երգելը նպաստում է երկարակեցությանը: Սակայն ամենամեծ ազդեցությունը մարդու վրա թողնում է Մոցարտի երաժշտությունը, որը երաժշտական ֆենոմեն է, եւ դրա մոգական գաղտնիքը դեռեւս բացահայտված չէ: Ուսումնասիրությունները ցույց են տվել, որ այդ երաժշտությունը հատկապես արդյունավետ է սրտի հիվանդությունների ժամանակ: Կլառնետի հնչյունները լավացնում են արյան շրջանառությունը, ֆլեյտան ազդում է թոքերի գործունեության վրա, փողային գոր-

ծիքները դրական են ռադիկուլիտով հիվանդների համար: Երաժշտությունն ամրացնում է մարդու իմունային համակարգը, իջեցնում է հիվանդանալու հավանականությունը, նպաստում է վերականգնողական պրոցեսների ակտիվաց-

մանը: Այսօր երաժշտական թերապիան կիրառվում է նաեւ շաքարային դիաբետի բուժման համար, քանի որ հայտնաբերվել է, որ մարդու հոգեվիճակի եւ արյան մեջ շաքարի մակարդակի միջեւ կա սերտ կապ: Այսինքն փոխելով եւ կարգավորելով սեփական հոգեվիճակը՝ մարդը կարող է փոխել

արյան մեջ շաքարի պարունակությունը: Այս ամենին հատկապես նպաստում են բնության ձայները՝ թռչունների դայլայլը, ծովի ալիքների կամ անձրեւի ձայնը:

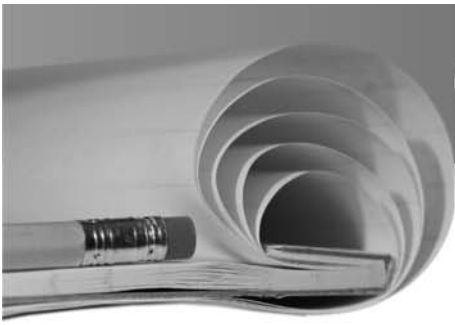
Որպեսզի կարողանանք հասկանալ, թե ինչպես է երաժշտությունն ազդում մարդու վրա, առաջին հերթին պետք է պարզեցնենք, թե մարդն ինչպես է ընկալում երաժշտությունը եւ ինչ է տեղի ունենում գլխուղեղում: Երաժշտության տատանումներն առաջին հերթին ընկալվում են լսողական ապարատի միջոցով, որից հետո այդ տատանումները փոխանցվում են ուղեղում գտնվող համապատասխան կենտրոններ: Երաժշտության տատանումները մարդն ընդունակ է ընկալել նաեւ ողջ մարմնով: Խոլ ու համր մարդիկ երաժշտության տատանումները մարմնի միջոցով են ընկալում: Ուղեղը, ստանալով այդ տատանումները, ազդակներ է ուղարկում օրգաններին: Յուրաքանչյուր օրգան աշխատում է իրեն համապատասխան կենսառիթմով, երբ օրգանները ազդակներ են ստանում ուղեղից, նրանց աշխատանքն ակտիվանում կամ թուլանում է: Եթե երաժշտությունն արագ ռիթմ ունի, ապա օրգանի աշխատանքն ակտիվանում է, իսկ դանդաղ ռիթմ ունեցող երաժշտությունն ունենում

է հակառակ ազդեցություն: Երաժշտությունն անմիջականորեն ազդում է մեր հույզերի վրա, իսկ հույզերը կարող են հաղթահարել մույնիսկ ֆիզիկական ցավը:

Երաժշտությունը մեծ ազդեցություն ունի դեռեւս չծնված երեխայի զարգացման վրա: Ուսումնասիրությունները ցույց են տվել, որ 26-30 շաբաթական պտուղն արդեն սկսում է արձագանքել ձայներին, երաժշտությանը: Պարզվել է, որ հիդրոսթատիկ ընթացքում, երաժշտություն լսած ծնողի երեխաները ծնվելուց հետո ավելի արագ են հեշտությանը եւ հաղթահարել շատ խնդիրներ: Պտուղը երաժշտությանն արձագանքում է սրտի աշխատանքի եւ շարժումների միջոցով: Կան մի շարք ժանրեր, որոնց երեխան արձագանքում է անկախ մոր հույզերից: Մոդի դրական զարգացման վրա մեծ ազդեցություն ունեն դասական երաժշտությունն ու ազգային երգերը: Բացասական ռեակցիաներ է առաջացնում էստրոնային երաժշտությունը, որը մոնոտոն ռիթմեր ունի եւ բարձր հնչողություն: Մոցարտն ու Վիվալդին շատ դրականորեն են ազդում պտղի ու նրա զարգացման վրա:

Աննա Կարապետյան
հոգեբան-խորհրդատու

Ցուրպ է

Սառչել կարելի է տարվա բոլոր եղանակներին, սակայն ամենից հեշտ է դա անել ձմռանը: Բավական է միայն մի քանի բան անշարժ կանգնել կանգառում: Չսառչելու համար անհրաժեշտ է շարժվել: Պետք է դողալ, քանի որ ինչքան ուժեղ ես դողում, այնքան շուտ կսառչես: Անհրաժեշտ է անել ճիշտ հակառակը՝ թուլացնել ողջ մարմինը, զսպել դողը եւ կարգավորել շնչառությունը: Զմռանն ավելի լավ է շնչել քթով, հատկապես՝ ցուրտ եղանակին:

Տաքանալու համար կարող եք ձեռքի ավերը շփել իրար եւ թափահարել թեւերը: Ընդ որում՝ ձեռքերը պետք է առավելագույնս թուլացած լինեն, իսկ մատները՝ լարված, ձգված: Կարելի է օգտվել նաեւ էսկիմոսների մեթոդից: Անհրաժեշտ է ձեռքերը ձգել մարմնի երկարությամբ, մատները լարել, բացել եւ ուսերն արագ-արագ, կտրուկ շարժել վերեւ-ներքեւ: Արդեն տաքացած ձեռքերը կարող եք պահել թեւատակերում կամ գրպանների մեջ:

Իսկ ոտքե՞րը: Դրանք հաստատ գրպանը դնել չի լինի: Դրա փոխարեն փորձեք շարժել ոտքի մատները, պարել, մի քանի անգամ կքանստել կամ տեղում վազել: Եթե սառչում են քիթը, այտերն ու ականջները, ապա շփեք դրանք ձեռքի չոր ավերով:

Եվ ամենակարեւորը չի կարելի տաքանալուց հետո կանգ առնել: Շարունակաբար շարժվել եւ ոչ մի դեպքում չնստեք սառը մատարաններին, այլապես տաքանալու ձեր ջանքերը միանգամից ջուրը կընկնեն:

Ցուրպն ու արեւը

Զմեռ է, ցուրտ, սակայն երկնքում շողում է արեւը, եւ երեխաները նետվում են բակ: Նրանք տարվում են խաղով ու մեկ էլ հանկարծ նկատում, որ այտերը սառչել են եւ անզգայացել: Ի՞նչ

անել: Գուցե ծյունով շփե՞լ: Ոչ մի դեպքում, քանի որ այդպես կարելի է մաշկը քերծել: Անհրաժեշտ է շուտ գնալ տուն, որովհետեւ զգայունության կորուստը ցրտահարության առաջին նախանշաններից է:

Դա վտանգավոր է եւ ցավոտ: Դրանից խուսափելու համար հիշեք, որ ցրտահարվել կարելի է ոչ միայն ուժեղ ցրտից: Այստեղ կարելուր նշանակություն ունի նաեւ օդի խոնավությունը: Որքան դրա մակարդակը բարձր է, այնքան ցրտահարվելն ավելի հեշտ է: Ցուրտը կարող է վնասել մարմնի ոչ բոլոր հատվածները, այլ միայն այտերը, ականջները, քթի ծայրը, ձեռքերի ու ոտքերի մատները, սրունքներն ու դաստակները: Օրինակ՝ որովայնը հնարավոր չէ ցրտահարել, որովհետեւ օրգանիզմը պաշտպանում է (այսինքն՝ տաքացնում է առաջին հերթին) այնտեղ գտնվող կենսական կարեւոր օրգանները: Երբ մարմինը սառչում է, ողջ ջերմությունն սկսում է «հոսել» դեպի ամենակարեւոր օրգանները, ու քանի որ մատները, ականջներն ու քիթը որովայնից հեռու են գտնվում, դրանք համար շատ քիչ ջերմություն է մնում:

Ընդունված է ցրտահարության երեք աստիճան:

Առաջինի դեպքում վերջույթներն անզգայանում են եւ գունատվում: Բոլորը, բացի ականջներից: Դրանք միայն շատ ուժեղ կարմրում են, որովհետեւ գրեթե ամբողջությամբ կոծիկ են ու կաշի: Ցրտահարության առաջին աստիճանի դեպքում անհրաժեշտ է չոր ձեռքերով (այլ ոչ թե ծյունով կամ ձեռնոցներով) վերջույթները շփել այնքան, մինչեւ տաքանան: Նշենք, որ այս գործողությունը պետք է կատարել տանը եւ ոչ դրսում: Խորհուրդ է տրվում նաեւ վերջույթները խորատուզել գոլ ջրի մեջ եւ աստիճանաբար ջրի ջերմաստիճանը բարձրացնել: Այնուհետեւ պետք է դրանք սրբիչով լավ չորացնել եւ փափուկ շորով փաթաթել:

Ցրտահարության երկրորդ աստիճանի դեպքում մաշկի վրա փուչիկներ են առաջանում, համարյա ինչպես այրվածքների ժամանակ: Անհրաժեշտ է հնարավորինս արագ դիմել բժշկի:

Երրորդ աստիճանի դեպքում մաշկի հյուսվածքներն սկսում են մահանալ: Ի հետեւանք՝ դրանք ստիպված են լինում վիրահատական եղանակով հեռացնել:

Սառույցի վրա

Կարո՞ղ եք ասել, ի՞նչ է ստացվում, երբ ցրտին ավելաց-

վում է մի քիչ ջերմություն, իսկ հետո նորից մի քիչ ցուրտ: Եիշտ է՝ մերկասառույց: Սրան ամենից հեշտ է հանդիպել առավոտյան, դպրոց գնալու ճանապարհին, երբ երեխաները փորձում են սահելով ավելի կարճացնել այն: Մեկ, երկու եւ հոպ հայտնվում են գետնին: Ցավոտ է, չէ՞: Ի՞նչ պետք է անել ընկնելու եւ վնասվածքներ ստանալու վտանգը նվազեցնելու համար:

- Չնարավորինս շրջանցել ճանապարհի սայթաքում հատվածները:
- Սայթաքելիս աշխատեք ընկնել որովայնի վրա՝ ձեռքերն

առաջ պարզած եւ արմունկները մի փոքր ծալած, որպեսզի կտրվածքներ չստանաք: Հիշեք, որ ընկնելիս ձեռքի ավերը մեղմացնում են հարվածը:

- Ընկնելու դեպքում գլուխն անհրաժեշտ է մի փոքր վեր պահել, որ դեմքը չվնասվի:

- Աշխատեք չընկնել ծնկների վրա: Ավելի լավ է հագուստը կեղտոտվի, քան լուրջ վնասվածքներ ստանաք:

- Եթե մեջքի վրա ընկնեք, ապա փորձեք արագ կլորացնել մեջքն ու ոտքերը սեղմել որովայնին, որպեսզի ողնաշարը չվնասեք:

իկների հարթ եւ սայթաքում ներբանների հետ: Մաքուր եւ չոր ներբանի վրա կարելի է գործվածքից կաշուն ժապավենի կտոր ամրացնել կամ ուռուցիկ գլխիկներով մի քանի կոծգամ:

Սառույցի փակ

Զմռանը հատկապես վտանգավոր է լճերի եւ գետերի սառած մակերեսները: Երեխաները ցանկանում են օգտվել ձմռան պարզեւած այդ հնարավորությունից եւ խաղալ այնպիսի խաղեր, որոնք հնարավոր չէ խաղալ տարվա մյուս եղանակներին հոկեյ, չնշկասահք եւ այլն, կամ պարզապես սառույց օգտագործել որպես կամուրջ: Դա շատ վտանգավոր է, քանի որ ջուրն ամհամաչափ է սառչում: Ափի մոտ սառույցն ավելի հաստ է, քան լճի կենտրոնում: Հայտնվելով գետի կամ լճի սառած մակերեսների վրա՝ աշխատեք ուշադիր լսել արդյո՞ք այն չի ճրճրթում: Այդպիսի ծայն է արձակում միայն բարակ, ոչ ամուր սառույցը: Նման ծայներ լսելիս անմիջապես հեռացեք դեպի ափ, բայց հանկարծ չվազեք: Եթե ձեր ոտքի տակ սառույցը սկսում է ճաքել, ապա պառկեք փորի վրա եւ աշխատեք սողալով հասնել ափին:

Եթե մոտակայքում մարդիկ կան, ապա նրանց օգնության կանչեք: Սառույցի կտրվելու դեպքում պարզեք ձեռքերը եւ փորձեք կառչել սառցակտորի եզրերից, որպեսզի չսուզվեք ջրի տակ: Պետք է կտրուկ շարժումներ անել: Աշխատեք դուրս գալ սառույցի վրա եւ փորսող տալով հասնել ափ, որից հետո անպայման շտապեք տաքանալ, որպեսզի բարդություններ չառաջանան:

Եթե պետք է ուրիշին օգնել, ապա զինվեք փայտյա ձողով կամ տախտակով եւ փորի վրա սողալով մոտեցեք այնքան, որ կարողանաք խեղդվողին նետել կաշվե գոտին կամ պայուսակի բռնակը, որից կառչելով նա կարող է ափ դուրս գալ:

Երեխաների համար

Օգտակար կալցիումը

Բոլորին հայտնի է, թե որքան է կալցիումն օրգանիզմին անհրաժեշտ: Այն պետք է ոչ միայն ոսկրային հյուսվածքների ամրության, այլեւ՝ ատամների, լնդերի նորմալ զարգացման ու արյան մակարդան գործընթացի համար: Կալցիումի բնական հանգստացնող հատկությունները նպաստում են սրտի կանոնավոր աշխատանքին: Այն նաեւ նպաստում է ճարպերի քայքայմանը: Սակայն կալցիումի ավելցուկն օրգանիզմի համար վտանգավոր է: Դրա կողմնակի վնասակար ազդեցությունները դեռեւս ամբողջ-

ջությանը ուսումնասիրված չեն: Օրինակ՝ հիվանդ երիկամներ ունեցող մարդկանց համար դա կարող է շատ լուրջ խնդիրներ առաջացնել, իսկ առողջ երիկամներ ունեցողների համար՝ փորկապություն:

- Մարդուն անհրաժեշտ կալցիումի միջին քանակը.
- 1-3 տարեկան երեխայի համար՝ օրը 500 միլիգրամ.
 - 4-8 տարեկան երեխայի համար՝ օրը 800 միլիգրամ.
 - 9-18 տարեկանների համար՝ 1300 միլիգրամ.
 - 19-50 տարեկանների համար՝ 1000 միլիգրամ.

- 51-ից բարձր տարիքի մարդկանց համար՝ 1200 միլիգրամ:
- Ե՞րբ է կալցիումն անհրաժեշտ սովորականից ավելի: Եթե ունեք վիտամին D-ի պակաս, լնդերի հիվանդություններ եւ չարաշահում եք շաքարը, կոֆեինն ու գազավորված հյութերը: Ի՞նչն է խանգարում կալցիում-

մի յուրացմանը: Ճարպերի եւ շաքարի ավելցուկը: Ալկոհոլը, սուրճը, ֆոսֆորն ու նատրիումը նվազեցնում են օրգանիզմում կալցիումի քանակը:

Ամենից լավ է կալցիումի պակասը լրացնել դրանով հարուստ սննդամթերքի հաշվին: Այն շատ լավ է յուրացվում A եւ D վիտամինների համադրությամբ: Մեկ բաժակ կաթը մոտ 300 միլիգրամ կալցիում է պարունակում: Սուրճի սիրահարները պետք է հիշեն, որ այն օրգանիզմից հեռացնում է կալցիումը, ուստի, սուրճից ամբողջությամբ չհրաժարվելու համար, այն կարելի է խմել կաթի հետ: Այդ դեպքում օրգանիզմում կալցիումի քանակը չի պակասի: Երեսուն գրամ պանիր մեջ մոտ 200 միլիգրամ, իսկ 230 գրամ մրգային յոգուրտի մեջ՝ 345 միլիգրամ կալցիում կա:

Կալցիումով հարուստ մթերքներից են նաեւ ծովամթեր-

քը, ձկներենը, հատկապես՝ սաղմոնն ու սարդինան, ընդդեմը (լոբի, ոսպ, սիսեռ, ոլոռ եւ այլն), ընկույզները, կանաչ բանջարեղենը եւ կաթնամթերքը:

Ի դեպ, բավարար չափով ֆիզիկական ծանրաբեռնվածությունը նպաստում է ոսկրային հյուսվածքի կողմից կալցիումի լավ յուրացմանը: Այն չի կարող զարգանալ ու ամրանալ առանց ֆիզիկական ծանրաբեռնվածության:

արտակարգ ժամանց

Հայտնի են 2009 թ. Դարվինի մրցանակի դափնեկիրները

1985 թ. ամերիկացի գիտնական Ուենդի Նորթբաթը մեկ այլ հայտնի գիտնական Չարլզ Դարվինի անունով կոչվող մրցանակ է սահմանել, որը շնորհվում է «Մահվան հանգեցնող զարմանալի հիմնարկության համար»: Սեւ հումորի սիրահարների շնորհիվ այն շատ արագ մեծ տարածում է գտել ողջ աշխարհում: Դարվինյան մրցանակի դափնեկիրները որոշվում են ինտերնետային քվեարկության արդյունքում: Ներկայացնում ենք 2009 թվականի «դափնեկիրներին»:

Միակ հաշվարկ

Առաջին պատվավոր մրցանակին են արժանացել երկու

բելգիացի կողոպտիչներ: Նրանք փորձել էին թալանել Դինան քաղաքի փողոցում տեղադրված բանկոմատներից մեկը:

Գողերը որոշել էին պայթեցնել բանկոմատը, սակայն անհրաժեշտ պայթուցիկի քանակը ճիշտ չէին հաշվարկել: Պայթյունը չափազանց ուժեղ էր, եւ վայրկողոպտիչները մահացել էին բեկորային վնասվածքներից:

Բնության կանչով

Երկրորդ հորիզոնականը գրավել է ամերիկացի Շոն Մոնտերոն: Նրա ավտոմեքենան մի շատ անհարմար պահի հայտնվել էր երթևեկության խցանման մեջ: Շոնը դուրս է եկել ավտոմեքենայից ու փորձել մի հարմար տեղ գտնել՝ բնական կարիքները հոգալու համար: Մոնտերոն հաշվի չէր առել, որ իր մեքենան կազմած է շուրջ 20 մետր բարձրություն ունեցող կամրջի վրա: Շտապելով հետևել բնության կանչին՝ նա այնքան էլ հարմար վայր չէր ընտրել, ինչի հետևանքով կորցրել էր հավասարակշռությունն ու, կամրջից ընկնելով, ջարդուփշուր եղել:

ունով լցված հազարավոր փուչիկներ էր ամրացրել իր բազմոցին, որպեսզի օդ բարձրանա: Այդպիսով՝ 20 ժամ օդում կախված մնալով՝ հայր Ադերլին ցանկացել էր համաշխարհային ռեկորդ սահմանել: Դժբախտաբար, սկսված ուժեղ քամին տեր հորը քշել-տարել է դեպի օվկիանոս: Վերջին անգամ, երբ երկրից կապ է հաստատվել օդում գտնվող քահանայի հետ, նա խնդրել է, որ իրեն սովորեցնեն, թե ինչպես պետք է օգտվել իր մոտ եղած GPS ընդունիչից:

Նանուն հեծանիվի

Դարվինյան մրցանակի դափնեկիրների առաջին եռյակը եզրափակում է ամերիկուհի Ռոզանա Թիֆթը՝ Յուտայային Կարոլինայից: Ռոզանան, ուշադրություն չդարձնելով արգելապատնեշներին ու նախազգուշացնող գրություններով ցուցանակներին, փորձել է հեծանիվով հատել ափերից դուրս եկած գետը: Բարեբախտաբար, մոտակայքում գտնվող մի ոստիկան կնոջն օգնության էր հասել ու հանել ափ: Սակայն Ռոզանան կրկին նետվել է ջուրը, որպեսզի փրկի իր հեծանիվը: Այս անգամ նրան փրկել է ի հաջողվել:

Դեպի երկինք

2008 թ. Դարվինի մրցանակի հաղթող է ճանաչվել 51-ամյա բրազիլացի մի քահանա: Հայր Ադերլի դի Կարլին հելի-

Անցնում է ավելի քան երկու ամիս, նախքան հայր Ադերլիի մարմինը պատահաբար հայտնաբերում են Ռիո դե ժանեյրո նահանգի ափերի մոտ՝ նրա օդային ճանապարհորդության մեկնարկի վայրից հարյուրավոր կիլոմետրեր հեռու:

Դատարկ գլուխ

2008 թ. օգոստոսին Մոսկվա գետից (ափից շուրջ 75 մետր հեռավորությունից) ռուս փրկարարները դուրս են բերում մի պատանու: Շատ բան տեսած փրկարարների զարմանքին չափ չկար՝ 18-ամյա պատանու ոտքերն ու ձեռքերն ամուր փաթաթված էին կաշուն ժապավենով: Փրկարարները ենթադրում են, որ տղային ցանկացել են ջրահեղձ անել: Թվում էր, թե այլ բացատրություն չէր կարող լինել: Բայց, ինչպես պարզվում է, կարող էր...

Պատանին ասում է, որ իրեն ոչ ոք չի ցանկացել խեղդել: Պարզապես ինքը գրագ է եկել ընկերների հետ, որ կարող է կապված ձեռքերով ու ոտքերով լողալով անցնել Մոսկվա գետը: Նրա խոսքերով՝ ինքն իսկապես կարողանում է մի քանի մետր լողալով առաջ գնալ, սակայն հետո քարի նման կտրուկ սկսում է իջնել հատակը:

Տարօրինակ է, որ նույնիսկ դատարկ գլուխը տղային չի օգնում մնալ ջրի երեսին...

Հայ մեծ երգահան	Հրեա գրող	Ջրի փական	Քիչատիչ կենդանի	ժամանակի միավոր «... Միրգա»	Քաղաք Ուկրաինայում	Խաշի համեմունք	Թերակղզի Ասիայի հյուսիսում	Ռազմական հեծանվետ
↔		↓		↓		↓		
Հին ռուսական քաղաք	↔				Լատվիայի դրամական միավորը	↔		Լուսանկարչական պատկեր
Մազերի հյուս, ծամ	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Ռասակարգում կարատեում	↔			Մարգահագուստ	↔			↓
Գինու տարա	↔			Մարգահագուստ</				